

НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ

ПАЛІТЫЧНА - ГРАМАДЗКАЯ І ЛІТЭРАТУРНАЯ ЧАСОПІСЬ.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ:

Вільня, Вострабрамская, 9.

Выходзіць ТРЫ разы у тыдзень:

у панядзелкі, серады
і пятніцы.

ЦЭНЫ АБВЕСТАК:

1 радок перад тэкстам 4 рублі
1 радок пасля тэксту 2 рублі

№ 14.

Вільня, Панядзелак, 10 лістапада 1919 г.

Цана 50 кап.

Сэсія Рады Беларускае Народнае Рэспублікі.

Перарыў, каторы стаўся ў працы Рады Беларускай Народнай Рэспублікі, з заняццем большавікамі сэрца Беларусі Менску, кончыўся. Найпасьней 11-га лістапада сёл. г. пачынаецца сэсія Рады Беларускай Народнай Рэспублікі. Гэткім парадкам тую дзяржаўную працу, якую аснаваў Усебеларускі Конгрэс сьнежні 1917 году, выбраўшы Радэ Рэспублікі будзе весці цяпер ізноў пленум Рады.

Мы верым, што ўжо назаўсёды мінуліся тыя нягодныя часы, калі (падчас большавіцкай акупацыі) Рада Рэспублікі не магла збірацца, а працаваў толькі вонках Бацькаўшчыны спаўняючы орган Рады — Рада Беларускіх Народных Міністраў, ды цішком ад большавіцкай улады збіраўся і працаваў у Менску сеньёрэн-конвэнт Рады. Цяпер праца Рады Беларускае Народнае Рэспублікі будзе ізноў адбывацца адкрыта ў пленуме.

Вочы ўсіх беларусоў зьвернены на гэтую сэсію Рады Рэспублікі, ад яе чакаюць рэальнага будаўніцтва нашае беларускае Дзяржавы. І мы пэўны, што беларускі народ не абмыліцца ў сваіх надзеях. Рада, як паўнамочны орган усяго Беларускага Народу, павінна рэалізаваць беларускую дзяржаўнасьць. Рада павінна будзе на мейсцы, у губэрнях і паветах арганізаваць Беларускую Народную Рэспубліку. Пераход адміністрацыі ў Беларусь ў рукі Беларускага Ураду будзе першай задачай Рады Рэспублікі.

Рада прыгатуе грунт для скліканьня Беларускім Урадам Беларускага Устаноўчага Сойму.

Рада Рэспублікі сваім аўтарытэтам павінна дадаць сілы фарманьню Беларускага Народнага Войска.

Тое агульнае дамаганьне Беларускага Народу свайго вольнага незалежнага быцьця, каторае было абформлена абвешчаньнем Радай Рэспублікі незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі 25-га сакавіка летась, павінна быць цэнтральным пунктам усяе працы Рады.

Вялізнаму масаваму руху Беларускага народу да стварэньня свае дзяржавы Рада Рэспублікі павінна даць яшчэ вялікшы разгон. Рада Рэспублікі павінна падчыркнуць перад усім сьветам, што ніякія захойныя пляны Дэнікіна і іншых кіраўнікаў старой Расеі ня змогуць

зламаць вялікай волі беларускага народу стварыць сваё незалежнае гаспадарства.

Рада Рэспублікі мусіць мець на ўвазе, што ўсе рэспублікі, каторыя паўсталі або паўстаюць на руінах старой Расеі, найляпей даб'юцца свае незалежнасьці дарогай стварэньня паміж сабой абароннага саюзу проці чорнай расейскай рэакцыі.

Мы верым, што ўсе партыі і арганізацыі, маючыя сваіх прадстаўнікоў ў Радзе Б. Н. Р. зраўнеюць значэньне гістарычнага маэнтэ і згоднай працай патрапяць рэалізаваць беларускую дзяржаўнасьць.

П. С.

■■■■■■

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Апавяшчэньне Генэральнага Штабу Польскіх Войск.

Варшава, 8—XI. (ПАТ).

Літоўска-Беларускі фронт.

Непрыцель разьбіты ў апошніх бітвах у райёне на паўдня ад Полацку, згруджае свае сілы, маючыся перайсьці ўзноў у наступленьне.

Зарэгістраваная дагэтуль здабыча з апошняй нашае контр-атакі даходзіць 1000 палонных, 30 кулямэтаў і 2 гарматы. Ля Барысава і Бабруйска, а таксама на палескім адрэзку сулакой.

Валынскі фронт.

Стычкі ўзьведы пад Баяркай.

З. у. Шэфэ Генэральнага Штабу

Галлер, палкоўнік.

Беларускі міністэр А. Цьвікевіч прыехаў з Украіны ў Варшаву.

У Варшаву прыехаў з Каменец-Падольску пасол Беларускай Народнай Рэспублікі ў Украіне і міністэр Аляксандар Цьві-

кевіч для справядачы прабываючаму ў сталіцы Польшчы старшыні беларускай рады міністраў і міністру заграічных спраў, Антону Луцкевічу, а таксама каб прыняць учасьце ў нарадах прадстаўнікоў беларускага ўраду з міністрам заграічных спраў Украіны, Андрэем Левіцкім.

Паміж іншым прадметам нарад ё справа адносін польска-беларуска-украінскіх.

Адзежа для дзяцей.

ПАТ 8—XI разаслала гэткую тэлеграму: „Стараньнем прэзыдэнта міністраў, Падэрэўскага, Амэрыка высылае 400.000 комплектаў цёплай дзяцінай адзежы. Першы транспорт выгружаны ў Гданьску“. Гэтую тэлеграму „Nasz Kraj“ друкуе пад загаловам „Адзежа для польскіх дзяцей“. Важна даведацца ці гэная адзежа толькі для польскіх дзяцей ці для ўсіх, у тым ліку і беларускіх.

Латышская дэлегацыя ў Коўне.

Вільня. 8—XI (ПАТ.) У Коўну прыехалі паўнамочнікі латышкага ўраду — прадстаўнік Латвіі ў Літве, Бандрэвіч і яго сакрэтэр, Ляздін. Задачай іх ё дастаць ад літоўскага ўраду ў справе помачы Польшчы Латвіі.

Прадстаўнік Эстоніі ў Варшаве.

Вільня. 8—XI. (ПАТ). З Рэвеля паведамляюць: Прадстаўніком эстонскага ўраду ў Варшаве назначаны Тэннісон, сябра 1-ае думы і ведамы грамадзкі дзеяч.

Эстонска-латышская спрэчка за граніцу

Вільня. 8—XI (ПАТ). З Рэвеля паведамляюць: эстонска-латышская камісія, што працавала ў Рэвелі над устанавленнем граніцы ў спорнай ваколіцы Валка не дайшла да паразумення і разбыхалася. Латышы былі гатовы аддаць Валк, дзе большасць бязумоўна эстонская, але эстонцы апрача гэтага дамагаліся перасунуць граніцу на 15 вёрст на паўдня.

Польскі пасол у Рызе.

Вільня. 8—XI (ПАТ). З Рыгі паведамляюць: 30 кастрычніка прадстаўнік Польшчы прылатышскім урадзе Боуфалл падаў свае паўнамоцчы латышкаму міністру загранічных спраў, Мэеровічу. Назаўтра Боуфалла прыняў міністр прэзідэнт Латвіі, Ульманіс.

Балтыцкая місія ў Бэрліне.

Парыж. 8—XI (ПАТ). З Бэрліна паведамляюць, што прыехала туды міжсаюзніцкая балтыцкая місія, у склад каторай уваходзяць паміж іншым 25 афіцэраў і 50 падафіцэраў.

Гішпанка.

Лёндан. 8—XI. (ПАТ). Паведамляюць, што пошасць гішпанкі йзноў узнялася. Хвароба бывае вельмі вострая, дахтара кажуць, што яна пашырыцца ўзімку.

Беларускія жыды ці жыды, як грамадзяне Беларусі.

Ці ё такое беларускае сэрца, катарая радасна не забілася-б у тую часіну, як даведаліся, што ў Менску, ў дзень 9-га лістапада сёлета, пачынаецца сясія Рады Беларускае Народнае Рэспублікі. Гэта гістарычная падзея напоўніць радасцяй і душу і сэрца ўсякага шчырага беларуса, усякага мясцовага грамадзяніна, каторы ўдзячны нашай Бацькаўшчыне за свой штодзённы хлеб.

Але няма ўцехі бяз смутку і ці-ж, не бязбогай іроніяй жыцця ё зусім праціўнае і вельмі смутнае газетнае паведамленне аб плебісцыце ў Беларусі. Справа ў тым, што эндэкі ўнеслі 30 кастрычніка ў Польскі Сойм запытаньне, ў каторым дамагаюцца ў працягу 70 дзён развязаць „плебісцытнае дзе“.

Дзеве праціўнасці, два контрасты, каторыя пры ўсякіх камбінацыях разам ня сумяшчаюцца і ўзаемна выключаюць адно аднаго: Беларускі народ ужо ня раз выкараваўся ў пытанні аб плебісцыце і беларуская інтэлігенцыя і нашыя сьведомыя народныя масы катэгорычна выказалі сваю нязгоду на правядзеньне плебісцыту паміж насяленьня Бацькаўшчыны. Вельмі характэрна і проста, як і ўсё ў Беларусі адкрыта й проста, выказуе гэтак свае пагляды аб гэтым пытанні З. Бядуля (Плаўнік), адзін з вялікіх нашых пісьменнікаў.

„Цяпер чуецца ўсюды слово плебісцыт. Нібы сам народ дае свой голас, выяўляе свае жаданні, пад кім ён хоча жыць.

Нота Югаславіі.

Парыж. 8—XI (ПАТ). Югаславянскі ўрад падаў Клемансо ноту, у каторай вылічае прычыны непадпісання дагэтуль з Ст. Гэрман. Урад гэны дамагаецца змены стацей, што датычыць абароны нацыянальных меншасцяў.

Перагаворы балтыцкіх гаспадарстваў з бальшавікамі.

Вільня. 8—XI (ПАТ). Перагаворы прадстаўнікоў балтыцкіх гаспадарстваў з бальшавікамі ў справе замірэння, каторае мела быць 25 лістапада ў Юр'еве, не дайшлі да рэзультату. Затое 9-га лістапада назначаны тым перадперагаворы прадстаўнікоў Эстоніі і Латвіі, а таксама быццам Літвы і Фінляндыі для разгляду прынцыпаў магчымага замірэння. Пасля гэтага 15 лістапада будуць запрошаны ў Юр'еў прадстаўнікі бальшавікоў

Вольны гандаль.

Варшава. У польскім Сойме ў емінай (харчавой) камісіі разглядалася пытаньне аб гандалі. Дапутат Сьлівінскі сказаў, што дазволіць вольны гандаль можна будзе толькі тады, калі ўва ўсіх паведах будзе зроблены набор.

Фінансавы крызіс у Лодзі.

Варшава. 7—XI. Лодзінскі тэлеграф па тэлеграфу наказаў, Начальніка Гаспадарства і прэзса міністраў, што меская каса пустая, даходаў няма і можа здарыцца, што мескія служачыя забастуюць.

Агульная забастоўка грабароў вугальля ў Паўднёвай Амэрыцы.

Вашынгтон. У Паўднёвай Амэрыцы ўзнялася агульная забастоўка грабароў вугальля. Лічба бастуючых даходзіць да 750 тысяч. З прычыны забастоўкі Амэрыка перада днём вугальнага крызіса.

Новая эндэцкая махінацыя.

Варшава 7—XI. Нацыянальная дэмократыя апрацавала праэкт аб правядзеньні ў магчыма карацейшы час выбараў у польскі Сойм паміж насяленьня Літвы і Беларусі.

Беларуская Армія.

Дэлегацыя Беларускае Вайсковае Камісіі ў Горадне.

10-га лістапада едзе з Вільні ў Горадзень дэлегацыя Беларускай Вайсковай камісіі ў складзе П. Алексюка, палк. Канапацкага, Аўсяньніка і пар. Фохта. Камісія ў Горадні паразумеецца з начальнікам генэральнага Вокруга Горадзень.

Пасля павароту ў Вільню пачнецца перезд Беларускай Вайсковай Камісіі ў Менск.

Прывезена абмундзіраваньне.

З Варшавы ў Вільню прывезена абмундзіраваньне на 50 салдатаў і матэрыялу для сту афіцэраў Беларускай Арміі.

Але плебісцыт дае ў большасці мала карысці, і слабы народ пасля плебісцыту астаецца пры ранейшым разб'ітым карыце“.

Далей, робячы гэтакі пэсымістычны ўступ, З. Бядуля стараецца магчыма шчытней азначыць — чаму беларусы ня могуць прыняць плебісцыту. Водлуг яго пагляду плебісцыт гэта права дужэйшага:

„Звычайная рэч, што на плебісцыт згаджаецца дужы толькі тады, калі грунт ужо для гэтага падгатаваны, дзе ён і фізычна і культурна перамагае ўжо. Тут ужо нікае гістарычнае права не памагае—дужы, пануючы народ праводзіць плебісцыт так, як ён хоча, а зверху ўсё паказана нібы па справядліваму зроблена: свабоднае, патайнае і г. д. галасаваньне“.

„З гэтага відаць, што можа даць нам, беларусам, плебісцыт пры цяперашніх абставінах, калі наш народ соткі гадоў быў пад уплывам дзвух культур: расейскай і польскай, аглушаны за апошнія два гады рэволюцый рознымі разрухамі і голадам. Дзеля свае культурнай непадгатаванасці наш народ ня можа выказаць свайго нацыянальнага „я“.

Ён навет ідзе на кампроміс З. Бядуля навет ня проціў плебісцыту, але ..

„Раней нам трэба ўтварыць без усялякіх перашкод сваю культурную працу, ўсьвядоміць народ, адкрыць яму вочы, а потым, папраўдзе, як вольны з вольным, як роўны з роўным, як дужы з дужым, можна будзе прыступіць да розных плебісцытаў. Тады толькі можна спадзявацца на справядлівасць, калі знікне права

дужога, а бяз гэтага ўсе прыгожыя словы астануцца толькі прыгожымі словамі, і ад імя нашага народу будуць гаварыць дужыя“.

Куды нам!

Мы народ цёмны, раманаўская нагайка нас чытаць не навучыла і беларускі слянін не такі горды, каб сказаць: „няграмацны грамацнага ашукае“. Значыцца, калі наш селянін адкрыта прызнаецца ў сваёй цямноце, яму напалоханаму самае слова плебісцыт чуецца, як „плебс—цыт!“.

Ня будзем праюкамі ў сваёй Бацькаўшчыне і дапусцім, што права дужэйшага ў разрэз з вільсонаўскімі „параграфамі“ і „дыплёматычнай справядлівасцяй“—зьявіцца злезнай воляй дужога і нашай Бацькаўшчыне зробіць плебісцытную операцыю.

Што патрэбна ад людзей, зацікаўленых у тым, каб „плебісцытнае дзела, дало жаданыя рэзультаты.

Вельмі мала: 1) грошы, грошы і грошы, 2) агітацыйны мотор у 5 тысяч конскіх сіл і 3) прыгатаваўчая работа на права і на лева, у цёмную і чыстую. Вось усе рэсурсы, каторыя будуць пушчаны ў ход дужэйшым, каб яны далі загадзя вылічаны заробак. Цяпер забудземся аб часова пануючай нацыянальнасці ў Беларусі, як не забудземся таго, што карыстаючы права дужэйшага гэтая нацыянальнасць хоча выіграць сваю няпэўную стаўку палітычнага і дзяржаўна-аканаміцкага характару. Пры спаміну аб плебісцыце трэба перша-перш загаманіць аб палякох, але ня можна таксама не звярнуць увагі і на тое, што ў народным галасаванні яны ня ё

Беларускі Народзе!

Шмат вякоў гібеў Ты ў чу- жацкай няволі, шмат крыўды і зьдзеку перанёс Ты многапакутны народ. Чужынцы правілі на тваёй зямлі, а Ты, гаспадар нашай Бацькаўшчыны, быў парабкам.

Чыя нага не таптала Тваіх ні- ваў, чыя рука не руйнавала Тваіх хат! А Ты моўчкі зносіў крыўды, цярпліва чакаў лепшых дзён.

Лепшыя дні пачаліся: наш пры- яцель—Начальнік Польскай Рэспублікі — Язэп Пілсудскі — даў згоду прадстаўніком Тваім, каторыя ў імені Тваім, Беларускі Народзе, працуюць на супольную нашу карысьць—зго- ду на формаваньне аружнай сілы— беларускага народнага войска.

З вялікай радасьцю пасылаем Вам—браты аб гэтым вестку.

Мы калісьці былі слаўным на- родам. Мелі сваю слаўную Дзяр- жаву, —Гаспадарства. Увесь сьвет аб нас ведаў! Нашыя землі былі вольнымі і незалежнымі. Мы былі гаспадарамі на сваёй зямлі.

Волю, свабоду, незалежнасьць і непадзельнасьць нашай Бацькаўшчыны—Беларусі мы можам зрабіць сягоньня—аружнай сілай нашых сы- ноў, нашых братоў, любячых сваю родную зямельку.

альфаю і амэгаю. Гэтую нацыянальнасьць ці кавіць, як і мясцовыя нацыянальнасьці— беларусаў і ліцьвіноў пытаньні чыста палі- тычнага і дзяржаўнага парадку, аснованыя на патрыятызьме. Здавалася што гэтымі трыма мясцовымі і паўмясцовымі нацыя- нальнасьцямі Беларусі і канчаецца ўся справа.

На нашае дзіва жыдоўскае насялень- не першым аказалася на гутаркі аб пле- бісцыце. Чаго вы трубіце, аб чым крычы- це вы, вывучыя ў Беларусі і ня прызнаю- чыя Беларусі; вы, бяз чуцьцёў патрыятыз- му і не прызнаваючыя павіннасьці грама- дзяніна; вы ня толькі ня любячыя шчыра нашу Бацькаўшчыну, але адносячыся звысака, яшчэ гарэй чымся маскоўская бю- рократыя да нашае, дарагой нам, а паваша- му «хамскай» мове? Дык аб чым-жа вы трубіце, калі вас не парушаюць балеі раны нашае разарванай Бацькаўшчыны? Няўжо-ж беларускія жыды—меская інтэлі- генцыя на толькі псыхічна атупела, што забылася аб тым, што беларуская зямля, ня глядзячы на ўсялякія беды, не пераз год дык пераз 10 гадоў астанецца, як і раней была Беларусія і што ў канцы, беларускія жыды будуць грамадзянамі незалежнай Бе- ларусі? Чаго вы крычыце ў заячаў гістэ- рыцы аб тым, што эндэкі, ды Калчакі, ды Дэнкіны страшны вашаму грамадзкаму і гнндлёва-прамысловому дабрабытццю, што едзе да нас Сам—«Тарквомадо» плебісцыт, што:

«Для жыдоў ясна, што якія-б ма- нэўры не рабілі польскія эндэкі, яны ніколі не адмовяцца ад свайго асноў- нага жаданьня—якім бы ня было спо-

Ворагі нашы бальшавікі — ма- скоўцы і маскоўскія генэралы—Дэ- нікіны напіскаюць на нашую зя- мельку: яны хочуць завясыці ў на- шым краі свае маскоўскія парадкі.

Бойціся браты-беларусы гэтых парадкаў!

Зьдзек і няволю прынясуць яны нам.

Толькі тады, калі мы самі па- рупімся аб сваёй долі, толькі тады, калі з аружжам у руках мы абаро- нім сваю Бацькаўшчыну ад чужын- цоў, тады толькі мы можам пабу- даваць сваё лепшае сьветлае жыцьцё.

Нашыя месцы Магілеў, Вітэбск і Смаленск да гэтага часу знахо- дзяцца ў чужацкай няволі.

Трэба вызваліць іх!

Трэбавыгнаць нашых заклятых ворагаў, з нашай зямлі!

Нашая Маці-Баларусь павінна быць Вольнай, Непадзельнай і Не- залежнай! Браты Беларусы! Хто мо- жа з вас трымаць стрэльбу ў ру- ках—станавіцеся ў рады нашага Бе- аарускага Народнага Войска для абароны нашай Бацькаўшчыны!

Моладзеж наша краса і надзея!

Завем цябе ў беларускае войска!

Бацькаўшчына наша заве сваіх верных сыноў.

Беларуская Вайсковая Камісія.

Вільня, 9-га лістапада 1919 г.

сабам прылучыць да Польшчы зня- тая мясцовасьці Усходніх Зямель і ўсякімі магчымасьцямі стварыць сабе граніцу з «великой единой недѣлимой Россіей».

Гэтак пісаў у мясцовай жыдоўскай газэце «Тог», яе перапалоханы супрацаў- нік у стацьці пад назовам „Плебісцыт ідзе“. А чаго гэны самы супрацаўнік, ка- торы кажа, як мы думаем, ад імя жыдоў- скай інтэлігенцыі, не напісаў куды ідзе гэны плебісцыт? Ці баяцца яны разарвань- ня Беларусі, як грамадзяне Беларусі, ці як людзі вонкае бацькаўшчыны, зацікаўленыя сваім асабістым добром? А самае галоў- нае, чаму вы не казалі, чаго вы байцеся гэтай творанай граніцы з «великой недѣ- лимой Россіей». Ці таму, што калчакі- ская Расея зачэпіць вашае грамадзянскае дастоенства тым, што будзе ўціскаць на- шую родную беларускую мову, ці вы про- ста байцеся за будучыню свае нацыяналь- нае аўтаноміі? Наіўна нам, беларусам, ро- біць гэткае пытаньні вельмі разумным і ву- чоным журналістам—журналістам з газэты „Тог“, гэтым прыяцелям Беларусі, ведама на словах, бо на дзеле яны ня хоцьця на- вет застаўць паверыць сабе самым, што яны жывуць у Беларусі, што ядуць хлеб нашых родных ніў, не стараюцца, каб іх сэрцы біліся ў тахт з сэрцам прыяднай бе- ларускай інтэлігенцыі.

Нашая жыдоўская інтэлігенцыя не ад- дала яшчэ сабе справаздачы ў тым, што ў Беларусі ё яшчэ адна сіла—гэта сіла за- праўдных гаспадароў нашае Бацькаўшчы- ны, гэта сіла беларуская.

Канчаючы мы выясьнім жыдоўскай

З БЕЛАРУСІ.

Рэзолюцыя П. П. С. аб незалежнасьці Беларусі.

29 кастрычніка сёл. г. адбылася на- рада Начальнай Рады Польскай Партыі Соцыялістычнай. Паміж іншым, у справе польскай палітыкі на Усходзе прынята такая рэзолюцыя:

„Польская Партыя Соцыялістычная, вядучы барацьбу за заканчэньне вайны паміж Польшчай і Расійскай савецкай рэспублікай, на аснове права кожнага народу самому пастанаўляць аб сваёй долі, вітае змаганьне літоўскага, беларускага і ўкраін- скага народаў у кірунку стварэньня ўлас- ных незалежных дзяржаваў, і абяцае гэ- тым змаганьням падмогу польскай рабочай клясы.

Начальная Рада ўзьявае злучнасьць Польскіх Соцыялістычных Дэпутатаў, каб палітыка яе ў межах міжнародных адносін цвёрда дамагалася прызнаньня Польшчай незалежнасьці рэспублік—Літоўскай, Бе- ларускай і Украінскай.

Граніцы паміж Польшчай з аднаго, а Літвой, Беларусіяй і Украінай з другога боку, а за гэтым уся ўсходняя граніца Польскай Рэчы Паспалітай павінна быць вызначана ў парадку самаазначэньня на- сьленьня спорных і мяшаных з боку нацы- янальнага тэрыторый.

Польская Партыя Соцыялістычная ўважае, што цеснае паразуменьне паміж Польшчай і Украінай, Беларусіяй, Літвой, Латвіяй, Эстоніяй і Фінляндіяй стаіць у інтарэсе міжнароднага соцыялізму, а такжа ўсіх тых краёў, даручае Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту зьвярнуцца к со-

інтэлігенцыі, якая гэта сіла Беларусі, сло- вамі газэты «Беларусь»:

«За беларускай сілай пайдуць тыя, хто разумее, дзе жыве; хто слухае голасу жыцьця і не змагаецца з ім, хто не перашкаджае інтарэсам свае бацькаўшчыны і жадае лепшай долі сваёй маці—Беларусі,—той пойдзе за беларусамі. А беларусы, ведаючы гэ- та, не павінны раскідацца. Яны му- сяць цвёрда зазначыць свае дамагань- ні, асьвяціць тыя свае мэты і за- даньні, і сказаць усім, хто мае вочы бачыць, а вушы слухаць: «Ідзеце за намі, каб не казалі вам потым: чаму не памагалі нам, як мы былі слабыя, чаму не накармілі нас, як мы былі галодныя? Чаму не ўшанавалі наро- ду свайго, як ён быў бедны? Чаму ня вызнавалі імя яго прылюдна і вырака- ліся роду свайго дзеля суседзяў?»

Грамадзяне жыды цяпер, калі мы пе- рада днём адбудовы Беларускага Гаспадар- ства, жадаючы ад душы папрыяцельску жыць з вамі клічам вас ачухацца, г. зн. скончыць з гэтым вісеньнем у паветры і самаазначыцца ня толькі нацыянальна, ча- му мы вельмі спагадаем, алд і дзяржаўна. Прайшло пяць даўгіх вякоў нашага сумес- нага жыцьця з вамі і вашае грамадзянскае павіннасьць сказаць усім нашым суседзям голасна і смела, што любіце сваю баць- каўшчыну, а гэтай бацькаўшчынай пры- знайце Беларусь.

Незалежны.

цялістычным партыям Літвы, Беларусі, Украіны, Латвіі, Эстоніі і Фінляндыі з мэтай устроіць у найбліжэйшым часе супольную канферэнцыю ў справе ўзаемных адносін Польшчы і выхэй мененых дзяржаваў, у справе адносін да Расеі, а такжа з мэтай навізаць пастаянную лучнасьць з названымі партыямі.

БЕЛАРУСКАЯ СЦЭНА Ў ГОРАДНІ.

У суботу 1 лістапада Драматычная сэкцыя Горадзенскай Беларускай Моладзі пад кіраўніцтвам ірэжысэрыяй П. Мядзёлка, ставячы „Страхі Жыцьця“ і „Разьбітэ Люстэрка“ яшчэ лішні раз паказала як умела і карысна яна можа выпаўніць тва, даволі трудныя заданьні, якія паложаны ёю ў аснову ўпраўкі роднага тэатральнага мастацтва. Аб гэтым найлепш сьведчыць той пріёмна-мілы факт, што шмат сабраўшайся публікі на суботні спектакль, пільны сочачы за стараннаю іграю артыстаў, надзяляла іх дружнымі воплескамі. І трэба даць справядлівасьць, што большая часць выступаўшых артыстаў гладка і лёгка выходзілі з самых цяжкіх па выпадку псыхалёгічных роляў. Былі маэнтны, калі публіка, — жутка слухаючы сьлядзёністыя апаведаньні самаахвярнага Юзі (Страхі Жыцьця, роль Мядзёлкі) абзробленых на «вуліцы» першых рублёх, спатрэбленых на патрыманьне сям'і, альбо прадсьмяротныя монологі яе, у якім раскрываецца ўвесь трагізм дзявоцкай душы, схібноўшайся з чэснай дарогі жыцьця і стаўшы памімо свае волі на дарогу распусты, — сама перажывала аплаканы лёс — гэрціні. Праўда, гэты цяжкі пастрой, пераходзіў ў іншы, больш спакайнейшы, калі слухаючы лагодную гутарку Казюка паддаваліся аптымізму яго (Стр. Ж. роль. Да рэчы: ня зусім добра прастудэваную ім). Але вась зьяўляецца на сцэне бацька Юзі.

(Стр. Ж. роль Амельячыка) няўдачнік у жыцьці як кажацца «пасынак сьляпога лёсу». Ён сваім пэсымізмам інстытутам безнадзеяньня ў зьвязку з нябыцьцём людзкай магчымасьці дзеля паляпшэньня варункаў жыцьця свае дачкі і лепшай будучыні сына Алеся. (Стр. Ж. роль Палуйчык), ізноў наводзіць на публіку нейкі сьцюдзёны трэпет, каторы прыковуе яе да гэтага няшчаснага чалавека, інтылігэнта-

работніка. Асабліва гэтка душэўны настрой, было відаць у III акце, калі бацька страціўшы прытомнасьць ў прыпадку галюцынацыі, рэжа свайго сына Алеся і потым самагубствам канчае рахункі з ненавісным яму жыцьцём. Уражэньне было глыбокае. Прышлося чуць, як некатарыя з публікі па спуску завесы, проста дзіву даваліся: «як гэта, казалі яны, у проста мове можна такія рэчы іграць»? Гэткае здзіўленьне пачасталася і на адыграньні камэдыі «Разьбітага Люстэрка» дзе п.п. Шурпа і Драздоўскі апраўдалі вымаўлены аб іх пагляд, што ампула іх — чыста гумарыстычнага характару і дзеля гэтага калі захочуць, то патрапяць пазабаўляць да гэмарычнага сьмеху і сабраць за працу сваю нарачыя воплескі, як гэта і было ў суботні спектакль.

У канцы гэтай заметкі трудна абайсьці моўчкі дужа цікавую праяву: блізу, што ўся публіка складалася з маладога пакаленьня, каторае дужа пільна глядзела за ўсім тым, што рабілася на аткрытай сцэне. Такая зацікаўленасьць з боку іменна маладых горадзэнцаў, паўнапраўных грамадзян нашага места, надта характэрна, бо яна красамоўна сьведчыць аб тым, што адраджэньне нашай роднай мовы, нашай культуры, нашай маці Беларусі ўжо ніхто не здале паўстрымаць ніхто не адважыцца зглядзіць яго, бо яно будзе апірацца на новыя, маладыя сілы, каторыя хутка ў недалёкай будучыне стануць на месцы тых, каторыя можа быць і ня зусім ахвотна працягавалі руку помачы, паўстаўшаму да вольнага жыцьця Беларускаму Народу.

Я. Н.

Горадзень 4 лістапада 1919 г.

З ВІЛЬНІ.

Мукі на карты няма.

У „Nasz Kraj“ ў заметцы „Ці дастанем хлеб на карты?“ чытаем: „на сваё збожжа лічыць ня можам, звонку „Апровіза-ўсход“ мукі ня прысылае“.

Рэдактар і выдавец: К. МЯДЗЁЛКА.

БЕЛАРУСКІ ЖЭТОН

артыстычна зроблены паводле рысунку вядомага скульптара і мастака Т. АРЛОУСКАГА

На медзі, у харошай барокавай він'етцы пагоня на полі з нацыянальных беларускіх колераў (белы, чырвоны, белы).

— Цана 4 маркі. —

Хто купляе ня меней 50 штук, таму 10% спушчаецца, хто купляе ня меней за 100—20% спушчаецца. На павер не даецца.

Прадаецца ў «БЕЛАРУСКАЙ КНІГАРНІ»: Вільня, Завальная вуліца № 7 і ў адміністрацыі «НЕЗАЛЕЖНАЕ БЕЛАРУСІ».

АБВЕСТКІ.

ПАТРЕБНЫ ГАЗЕТНІКІ.

Для прадажы „НЕЗАЛЕЖНАЯ БЕЛАРУСЬ“ Запрашаем безработных, вучняў і інш.

ВАРУНКІ ВЕЛЬМІ ДОБРЫЯ.

Беларуская Кнігарня

Завальная № 7,

мае на продажы ўсе беларускія кнігі

ПРЫВЕЗЕНЫ НОВЫЯ ВЫДАНЬНІ з МЕНСКУ:

Сымон Музыка — Якуба Коласа.
Цана 1 р. 50 к.

Дыямэнтны беларускага прыгожага пісьменства. Цана 5 р. 50 к.

Зборнік сцэнічных твораў, часць I.
Цана 4 руб.

Зборнік сцэнічных твораў, часць II.
Цана 4 руб.

НОВЫЯ БЕЛАРУСКІЯ КНІГІ:

Геаграфія Беларусі — Смоліча.
Цана 10 мр.

Беларуска-Маскоўскі слоўнік —
Максіма Гарэцкага. Цана 7 мр.

Родны Край, першая пасья лемантарна кніга да чытаньня — Л. Гарэцкае. Цана 3 мр. 50 ф.

Родны Край, другая пасья лемантарна кніга да чытаньня — Л. Чарняўшчанкі. Цана 3 мр. 50 ф.

Лемантар «Зорка» — А. Смоліч. Цана 1 м. 75 ф.

Беларуская Граматыка — Тарашкевіча. Другое выданьне. Цана 2 мр. 50 ф.

Дзяціныя гульні — сабрала і апрацавала Л. Чарняўская. Цана 75 ф.

Раськіданае Гняздо, драма ў 5-х актах — Янкі Купалы. Цана 3 мр.

Апошняя спатканьне, драма ў 4-х актах — Ул. Галубка. Цана 75 ф.

Калісь, сцэнічны абразок ў 2-х актах — Францішка Аляхновіча. Цана 75 к.

Васількі, драма з сучаснага жыцьця ў 5-х актах — Альберта Паўловіча. Цана 1 мр. 25 ф.

Асновы Дзяржаўнасьці Беларусі — прафэсара Доўнара-Запольскага. Цана 50 ф.

У іншым шчасьці няшчасьце схавана, драма — К. Каганца.

Антон — повесьць Максіма Гарэцкага.

Прадаюцца ў БЕЛАРУСКАЙ КНІГАРНІ, Завальная № 7 і ўва ўсіх іншых кнігарнях.